

Rezümé

Környezetismereti tudás és kompetenciák változása a 3.osztályos tanulóknál

Név: Mata Emese

Email cím: mata.emese45@gmail.com

Konzulensek neve: Dr. Homoki Erika és Dr. Sütő László

A kutatást 2022 tavaszán kezdtem el 3.osztályos tanulókkal, amelyet a környezetismeret tantárgy 1-2.évfolyamon való megszűnése motivált. Azért választottam ezt a korosztályt, mert ez volt az utolsó olyan tanév, amikor még a tanulók 1-4. évfolyamig tanulnak környezetismeretet.

Kutatásomban szerettem volna választ kapni arra a kérdésre, hogy az 1-2.osztályban megszűnt környezetismeret tantárgy hiánya mit okoz, a Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott új nevelési szinterek mennyire tudják pótolni a tantárgy hiányát, valamint a beintegrálás során mennyire tud megvalósulni a tantárgyi tartalom hiánytalan átadása.

A kutatás előtt úgy gondoltuk, hogy a NAT-ban megfogalmazott nevelési szinterek nem váltják ki a tantárgy hiányát, a magyar nyelv és irodalom tantárgyba való beintegrálás során a környezetismeret elméleti alapok részletessége elsikkad, az ismeretterjesztő szövegfeldolgozás pedig egyáltalán nem egyenlő a diszciplína tanításával.

A mintavétel során kvantitatív kutatást végeztem, amelyet alsó tagozatos gyermekeknek készített környezetismereti mérőlapokkal, valamint pedagógusi interjúkat is készítettem 2022-ben. A 2023-as mérés során már csak diagnosztikus tesztet töltöttünk ki.

Mind két mérés során az ország minden vármegyéjéből érkezett vissza kitöltött mérőlap. Az általános iskolák választása véletlenszerű módon történt. A 2022-es mérésben 2288 tanuló vett részt, 80 pedagógus adott interjút. 2023-ban, a kutatás második felében még nagyobb a mintaszám, 2606 tanuló töltötte ki a mérőlapot teljes megyei lefedettségben.

A két mérés eredményei alapján bizonyítható, hogy a kutatás előtt megfogalmazott hipotéziseink többsége igazolást nyertek, hiszen a tanító pedagógusok többsége nem örül a környezetismeret tantárgy megszűnésének 1-2. évfolyamon, a NAT-ban megfogalmazott nevelési szinterek nem kínálnak megoldást a tantárgy hiányára, a gyakorlatorientált témakörök rossz eredményeket hoztak a 2022-es mérésben, amelyek valóban tovább romlottak 2023-ban is. 2022-ben Vas és Nógrád vármegye teljesített a legjobban, meglepő módon Veszprém vármegye eredményei mutatták a legrosszabb tendenciát. 2023-ban Heves vármegye teljesített a legjobban, Pest vármegye eredményei egyik irányban sem emelkednek ki.